

Data przesłania tekstu: 10 X 2019 r.

Data przyjęcia tekstu do druku: 17 X 2019 r.

DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/AKZ.2019.014>

DOROTA PIĘTKA-HADAŁA

(Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie)

Dorota.Pietka-Hadala@archiwum.pan.pl

XXII I XXIII FESTIWAL NAUKI

Warszawa, 21–30 IX 2018 r. i 20–29 IX 2019 r.

PAN Archiwum w Warszawie po raz piąty uczestniczyło w Festiwalu Nauki, który świętowano podwójnie, najpierw w PAN Domu Zjazdów i Konferencji w Jabłonnie w dniu 22, a następnie w Pałacu Staszica, w dniu 29 IX 2018 r.

W tych dniach w Warszawie królowała nauka i wszystkie związane z nią instytucje działały, by przyciągnąć, zadowolić i zachwyć publiczność, Archiwum również mogło się pochwalić ciekawymi i różnorodnymi programami. W Jabłonnie prezentowana była wystawa pt. *Botanicy niepodległej Polski*, a także warsztaty sztuki liternictwa dla dzieci i młodzieży (kaligrafia, malowanie liter różnymi technikami, pisanie gęsim piórem, stalówką, patykiem lipowym), które wzbudzały duże zainteresowanie zarówno młodych, jak i starszych, którzy odwiedzili pałacowe wnętrza Domu Zjazdów w Jabłonnie.

Tydzień później XXII Festiwal Nauki gościł w Pałacu Staszica, gdzie Archiwum wraz z innymi jednostkami PAN prezentowało swoje programy festiwalowe – pełne zaskakujących i intrygujących tematów wystaw oraz wykładów, na które również przybyła spora rzesza stałych bywalców oraz nowych miłośników nauki.

Podobnie jak w roku ubiegłym program prezentowano w sali im. Marii Skłodowskiej-Curie, na I piętrze – nieco odległej od innych dostępnych sal, ale dla większości odwiedzających już znanej i kojarzonej z ciekawymi, prezentowanymi na niej wydarzeniami. Dla wygody osób interesujących się programem zorganizowano w widocznym miejscu stoisko informacyjne, w którym można

było zaczerpnąć wiedzy o Archiwum, upewnić się co do sali oraz dostać małe upominki z logo Archiwum – skierowane zarówno dla dorosłych, jak i dzieci.

Spotkania weekendowe na terenie Pałacu były organizowane również przez: Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Nauk Ekonomicznych PAN, Instytut Nauk Prawnych PAN, Instytut Sławistyki PAN, PAN Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie, Towarzystwo Prakseologii, Instytut Filozofii i Socjologii, Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, Instytut Psychologii PAN, PAN Ogród Botaniczny w Powsinie i Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN oraz wyjątkowo w tym roku Radę Upowszechniania Nauki przy Prezydium PAN, Akademię Młodych Uczonych PAN oraz PAN Stację Naukową w Wiedniu.

W pałacu wszystkie wykłady wzbudzały duże zainteresowanie i zgromadziły swoją wybraną publiczność, która przychodziła na konkretny temat i godzinę. Tematyka była bardzo różnorodna, zarówno historycznie, jak i społecznie, a dotyczyła królowej Bony i jej dzieci, Kresów i ich wpływu na kształtowanie II Rzeczypospolitej, postaci wielkiej uczonej Marii Skłodowskiej-Curie i jej sławnych znajomych oraz współczesne zagadnienie dotyczące afer i skandali w sporcie w Polsce i na świecie. Wykładom towarzyszyła wystawa poświęcona Marii Skłodowskiej-Curie – pełna bogatej dokumentacji fotograficznej i aktowej, o wyjątkowej szacie graficznej, która dokumentowała wiadomości omawiane podczas wykładu.

Elementem rozrywki i relaksu festiwalowego programu był film ukazujący migawki z kilku ostatnich lat organizowanego od 2010 r. przez Archiwum Warszawskiego Pikniku Archiwalnego. Film potwierdza, że archiwistyka, historia i edukacja są sobie zawsze bliskie i we współpracy z różnymi instytucjami mogą współtworzyć wspaniałe projekty.

W 2019 r. PAN Archiwum w Warszawie po raz szósty wzięło udział w Festiwalu Nauki, który uczczono podwójnie: najpierw w PAN Domu Zjazdów i Konferencji w Jabłonie 21 IX, a następnie w Pałacu Staszica 28 IX. Przez dwie ostatnie soboty września, w czasie kiedy w Warszawie królowała nauka i wszystkie drzwi instytucji kultury zostały szeroko otwarte dla publiczności, również PAN Archiwum dołożyło starań, aby widownia była usatysfakcjonowana. W Jabłonie prezentowana była wystawa z cyklu Nauka i sława, pt. *Maria Skłodowska-Curie i wielcy ludzie*, która wzbudziła duże zainteresowanie, zarówno młodych jak i starszych odwiedzających pałacowe wnętrza Domu Zjazdów w Jabłonie.

Tydzień później XXIII Festiwal Nauki gościł w Pałacu Staszica, gdzie Archiwum wraz z innymi jednostkami PAN prezentowało swój dwuczęściowy program.

Pierwsza część odbywała się w sali 123 im. Marii Skłodowskiej-Curie, na I p., trochę odległej od innych dostępnych sal, ale już dla większości odwiedzających – znanej i kojarzonej z ciekawymi, prezentowanymi na niej wydarzeniami. Program składał się z pięciu wystąpień z prezentacjami i dotyczył: historii hymnu narodowego oraz dokumentów na ten temat przechowywanych w zasobie Archiwum PAN, oryginalnych dokumentów Leonarda da Vinci (w związku z aktualnie obchodzonym rokiem Leonarda da Vinci), dziejów Biskupina – najbardziej znanego stanowiska archeologicznego w Polsce XX w., a także sylwetki Hugona Steinhausa – znanego polskiego matematyka. Zarówno temu wykładowi, jak i innym towarzyszyła obszerna wystawa o jednym z najwspanialszych okresów w dziejach nauki polskiej, nazywanego złotą erą matematyki polskiej. Do powstania wystawy wykorzystano spuściznę matematyków przechowywaną w zbiorach Archiwum PAN.

Druga część programu odbyła się na Sali Lustrzanej, a zapoczątkowała ją uroczystość wręczenia odznaczeń „Za zasługi dla Archiwistyki”, przyznawanych przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych (odznaczenia tego dnia otrzymały cztery osoby) oraz okolicznościowych medali „200 lat Towarzystwa Przyjaciół Nauk” – przyznawanych przez Dyrektora PAN Archiwum w Warszawie (otrzymało pięć osób) nagród dla osób szczególnie zaangażowanych w długoletnią współpracę przy organizacji Warszawskiego Pikniku Archiwalnego. Atmosfera była doniosła, dekoracji dokonywały: Zastępca Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych Joanna Chojecka oraz Dyrektor PAN Archiwum w Warszawie Hanna Krajewska.

W dalszej części programu atmosfera zmieniła się na bardziej swobodną i artystyczną, ponieważ wystąpił chór Jubilus, który nawiązał repertuarem do historii powstania polskiego hymnu narodowego, a także zaprezentował wiele znanych i lubianych pieśni oraz piosenek patriotycznych. Dzięki wspaniałej dyrygentce wkrótce cała sala dała się porwać do wspólnego śpiewania. Program dopełniła wystawa eksponowana przed Salą Lustrzaną, której tytuł *Droga do hymnu* przybliżył na przykładzie zdjęć i dokumentów o historycznych dziejach drogi Mazurka Dąbrowskiego – od genezy pieśni do wyboru na polski hymn narodowy.

Dla osób zainteresowanych zorganizowano stoisko informacyjne, w którym można było sięgnąć po informacje o Archiwum, upewnić się co do sali oraz dostać upominki w postaci wydawnictw oraz drobnych przedmiotów z logo Archiwum dla dorosłych i dzieci.

Spotkania weekendowe w ramach Festiwalu na terenie Pałacu były organizowane również przez: Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Nauk

Ekonomicznych PAN, Instytut Nauk Prawnych PAN, Instytut Sławistyki PAN, PAN Zakład Działalności Pomocniczej w Warszawie, Towarzystwo Naukowe Prakseologii, Instytut Filozofii i Socjologii, Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, Instytut Psychologii PAN, PAN Ogród Botaniczny w Powsinie i Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN. Wszystkie wykłady pracowników Archiwum wzbudzały duże zainteresowanie i zgromadziły swoją wierną publiczność, o czym świadczyły pytania i uwagi od słuchaczy po każdym wykładzie.